

دانشگاه جیح
علمی-کاربردی

موسسه آموزش عالی علمی کاربردی
مرکز آموزشی علمی کاربردی فرهنگ و هنر واحد ۵۶ تهران

جزوه درس :

حسابرسی داخلی نهادهای پولی و مالی

استاد: محسن زرعی

۵- مدیریت ریسک

فرآیند شناسایی، ارزیابی، مدیریت و کنترل شرایط یا اتفاقات احتمالی برای کسب اطمینان کافی از دست یابی به اهداف سازمان را مدیریت ریسک نامند.

۶- هیأت مدیره

عبارت از بالاترین هیأت حاکمه در هر سازمان که مسئولیت هدایت و یا نظارت بر فعالیت ها و مدیریت سازمان را بر عهده دارند.

۷- مدیریت حسابرسی داخلی

فردی است برخوردار از یک موقعیت ارشد سازمانی که مسئولیت اداره موثر حسابرسی داخلی را در چارچوب منشور حسابرسی داخلی، تعریف حسابرسی داخلی، آئین رفتار حرفه ای و استانداردهای بین المللی حسابرسی را بر عهده دارد.

واژه استاندارد را تعریف کنید؟

عبارت است از یک بیانیه حرفه ای که توسط هیأت استاندارد های حسابرسی تصویب و اعلام می شود در استاندارد الزمات و موازین مربوطه فعالیت های مختلف در حوزه حسابرسی و همچنین ارزیابی عملکرد در حسابرسی داخلی بیان شده است.

آئین رفتار حرفه ای را تعریف کنید؟

آئین رفتار حرفه ای حسابرسان داخلی عبارت است اصول مرتبط با حرفه و کار حسابرسی داخلی و مقررات حرفه ای مرتبط با رفتار حرفه ای ارتقاء فرهنگ حرفه ای در عرصه حرفه ای در عرصه حرفه حسابرسی است.

مقررات رفتاری را در آئین رفتار حرفه ای توضیح دهید ؟

حسابرسان داخلی باید

۱- **درستی** ؛ یعنی کار خود را با صداقت سخت کوشی و احساس مسئولیت انجام دهند و نباید آگاهانه موجب بی اعتباری شدن سازمان خود یا حرفه حسابرسی داخلی شوند .

۲- **بی طرفی** ؛ یعنی حسابرسی داخلی باید از هرگونه تضاد منافع با سازمان پرهیز کنند و کلیه وقایع مهم که به آن واقف هستند و عدم افشاء آن می تواند موجب انحراف از فعالیت های و واحد حسابرسی داخلی شود را مورد بررسی قرار داده و افشاء نمایند .

۳- **رازداری** ؛ یعنی حسابرسان داخلی باید احتیاط لازم را درمورد استفاده از اطلاعات و حفاظت از اطلاعات کسب شده در جریان انجام وظایف خود داشته باشند و همچنین نباید از اطلاعات بدست آمده برای منافع شخصی یا در تضاد با اهداف معقول و اخلاقی سازمان بهره برداری نمایند .

۴- **مهارت** ؛ حسابرسان داخلی فقط به ارائه خدماتی باید پردازند که دانشی و تجربه لازم را دارند همچنین حسابرسان داخلی باید خدمات خود را در چار چوب و همسو با استانداردهای بین المللی حسابرسان داخلی انجام دهند و دائماً کار آزمودگی و اثر بخشی و کیفیت خدمات خود را بهبود بخشد .

استاندارهای کیفی را توضیح دهید ؟

استاندارهای کیفی شامل ؛

۱- هدف اختیارات و مسئولیت ها

این موارد باید بطور رسمی در منشور سازگار ، با تعریف حسابرسی داخلی ، آئین رفتار حسابرسی داخلی و استانداردها تشریح شده باشد .

۲- استقلال و بی طرفی

۳- استقلال سازمانی

فقط و فقط وقتی حاصل می شود که مدیر حسابرسی داخلی زیر نظر هیأت مدیر بود و گزارش های خود به هیأت مدیره ارائه کند .

۴- ارتباط مستقیم با هیأت مدیره

۵- بی طرفی فردی

۶- نقض استقلال بی طرفی

در این صورت جزئیات باید برای طرف های ذی ربط گزارش شود مانند محدود شدن دامنه کار یا ایجاد محدودیت در دسترسی به اسناد و مدارک .

۷- کار آزمودگی ودقت حرفه ای

۸- پیشرفت حرفه ای مستمر

۹- برنامه برای کنترل و بهبود کیفیت

مدیر حسابرسی داخلی باید در برنامه ریزی حسابرسی و ویژگی کنترل و بهبود کیفیت را مورد توجه قرار داده و کلیه جنبه های فعالیت حسابرسی داخلی را پوشش داده باشد .

استاندار های عملکرد شامل ؛

۱- مدیریت فعالیت حسابرسی داخلی در استاندارهای عملکرد را توضیح دهید ؟

مدیر حسابرسی داخلی باید به نحوی موثر فعالیت حسابرسی داخلی را مدیریت نماید تا ارزش افزایی آن برای سازمان مطمئن گردد این ارزش افزایی مشروط به رعایت موارد ذیر است ؛
الف: نتیجه و خروجی کار حسابرسی داخلی بایستی هدف فعالیت مورد حسابرسی و مسئولیت تعریف شده را بر آورده نماید .

ب : عملیات حسابرسی داخلی در انطباق با تعریف حسابرسی داخلی و استاندارد ها باشد .

برنامه ریزی در استاندارهای عملکرد را توضیح دهید ؟

مدیر حسابرسی داخلی باید یک برنامه حسابرسی مبتنی بر ریسک تعیین شده ازسوی مدیریت و منطبق با اهداف سازمان را تهیه نماید مدیر حسابرسی داخلی باید سطوح قابل قبول ریسک را برای فعالیت در نظر بگیرد .

مقررات داخلی و رویه ها را در استاندارد عملکرد توضیح دهید ؟

در استاندارد عملکرد برنامه ریزی برای انجام هر فعالیت حسابرسی بایستی در کنار آن به مقررات داخلی و رویه های مورد استفاده در آن سازمان نیز توجه شده و برنامه رسیدگی حسابرسان در این خصوص نیز تهیه و تدوین گردد .

البته در هر سازمان شکل و محتوای مقررات داخلی تابعی از اندازه و ساختار فعالیت حسابرسی داخلی و پیچیدگی کار حسابرسی است .

هماهنگی را در استاندارد عملکرد توضیح دهید ؟

لازم است مدیر حسابرسی داخلی به منظور اطمینان از پوشش مناسب عملیات حسابرسی و کاهش دوباره کاری ها کارها را با سایر واحد های که خدمات اطمینان بخشی و مشاوره ای نیز ارائه می کنند هماهنگ نماید به عنوان مثال در یک سازمان ممکن است علاوه بر حسابرسی داخلی بنابر تشخیص مدیریت داخلی واحدهای بازرسی و نظارت و یا مشاورین داشته باشند که در راستای اجرای برنامه خود واحد حسابرسی داخلی به منظور جلوگیری از موازی کاری با واحد های نظارت و بازرسی سازمان هماهنگ باشد .

مدیر بررسی داخلی باید به طور دوره ای نتایج حاصل از اجرای برنامه حسابرسی داخلی را به مدیریت ارشد و هیأت مدیره گزارش نماید این گزارش دهی شامل مشکلات مربوط به کنترل های داخلی و ریسک های مهم مانند ریسک های تقلب و همچنین سایر موارد مورد نیاز با درخواست مدیریت ارشد و هیأت مدیره باشد . البته تعداد دفعات و محتوای گزارش دهی پس از گفتگو با مدیریت ارشد و هیأت مدیره تعیین می گردد که این موضوع نیز بستگی به میزان اهمیت اطلاعات مورد گزارش دارد .

واژه ماهیت کار در استاندارد عملکرد را توضیح دهید ؟

اساساً عملیات داخلی باید با بکارگیری شیوه اصولی و نظامند به ارزیابی و بهبود اثربخشی فرآیند حاکمیتی سازمان مدیریت ریسک و کنترل پردازد همچنین فعالیت حسابرسی داخلی طراحی و اثر بخشی اهداف برنامه و فعالیت ها مرتبط با رفتار حرفه ای سازمان را در تمامی بخش ها ارزیابی نماید .

مدیریت ریسک را در استاندارد های عملکردی توضیح دهید ؟

فعالیت های حسابرسی داخلی باید اثر بخشی فرایند ها مدیریت ریسک را ارزیابی و بهبود آن کمک کند اثر بخش بودن فرآیند های مدیریت ریسک که امر قضاوتی می باشد منتج از پاسخ سئوالات زیر است .

۱- آیا ریسک مهم شناسایی و ارزیابی شده اند .

۲- آیا واکنشها مناسب و هماهنگ با میزان ریسک پذیری قابل قبول در سازمان برای رویارویی با ریسک ها انتخاب شده اند .

۳- آیا اطلاعات مربوط به ریسک جمع آوری و به موقع منشر شده اند تا کارکنان مدیریت و هیأت مدیره بتواند با استفاده از آنها مسئولیت خود ایفاد کند .

ریسک های که حسابرسان داخلی باید در یک سازمان آنها را مورد ارزیابی قرار دهند کدامند ؟

- ۱- ارزیابی ریسک های در دست یابی به اهداف استراتژیک سازمان وجود دارد .
- ۲- ارزیابی ریسک های در قابلیت اتکا و کفایت اطلاعات عملیاتی و مالی سازمان وجود دارد .
- ۳- ارزیابی ریسک اثر بخشی و کارایی عملیات سازمان .
- ۴- ارزیابی ریسک حفظ و حراست از دارایی های سازمان .
- ۵- ارزیابی ریسک حاصل از رعایت قوانین و مقررات رویه ها مقررات داخلی و قرار دادها
- ۶- ارزیابی ریسک امکان وقوع تقلب و نحوه مدیریت ریسک تقلب سازمان .

حسابرسان داخلی در هنگام برنامه ریزی برای انجام یک فعالیت حسابرسی داخلی چه مواردی را باید مد نظر داشته باشند ؟

- ۱- اهداف فعالیت مورد حسابرسی و روش های کنترل برقرار شده برای آن فعالیت .
- ۲- ریسک های مهم فعالیت مورد حسابرسی و روش های مورد استفاده برای حداقل ریسک قابل قبول .
- ۳- چگونگی کفایت و اثر بخشی مدیریت ریسک و کنترل در فعالیت مورد حسابرسی .
- ۴- چگونگی فرصت های ایجاد بهبود اساسی در مدیریت ریسک و کنترل فعالیت مورد حسابرسی .
- ۵- ارزیابی چگونگی احتمال خطا ، تقلب عدم رعایت قوانین و مقررات و سایر ریسک های مهم دیگر .

حسابرسی داخلی نهاد های پولی ؛

رهنمود چارچوب سیستم کنترل داخلی در سازمان بانکها توسط کمیته نظارتی بانکی بال را توضیح دهید

کمیته نظارتی بال یا باسل متشکل از کارشناسان ارشد نظارت بانکی که در سال ۱۹۷۵ توسط روسای کل بانک مرکزی کشورهای گروه ۱۰ پایه گذاری شده از جمله این کشورها بلژیک ، کانادا ، فرانسه ، آلمان ، ایتالیا ، ژاپن ، لوکزامبورگ و هلند می باشد .

این کمیته در راستای بخشی از کوشش های مداوم خود در امور نظارت بانکی در سال ۱۹۹۸ اقدام به انتشار رهنمود چارچوب سیستم کنترل داخلی در سازمان بانکها نمود .

استقرار سیستم کنترل داخلی اثر بخش از نظر کمیته بال در راستای رسیدن به چه اهدافی می باشد ؟

- ۱- هدف سود آوری بلند مدت .
- ۲- گزارش دهی مالی و مدیریتی قابل اعتماد .
- ۳- رعایت قوانین و مقررات و کاستن زیان ناشی از ریسک غیر قابل انتظار .

اصول بنیادی حاکم بر سیستم کنترل داخلی کمیته بال را توضیح دهید؟

- ۱- اثر بخشی کلی کنترل داخلی بانک باید بطور مداوم مورد نظارت قرار گیرد و همچنین نظارت بر ریسک کلیدی باید به عنوان بخشی از فعالیت های روزانه انجام شود .
- ۲- حسابرسی داخلی فراگیر و اثربخشی بعنوان جزئی از سیستم کنترل داخلی باید توسط کارکنان با صلاحیت مستقل و آموزش دیده صورت گیرد همچنین حسابرسان داخلی باید مستقیم به هیأت مدیره یا مدیریت عالی بانک ارائه دهند .
- ۳- هرگونه نارسایی های کنترل داخلی خواه توسط کارکنان ، حسابرسان داخلی یا سایر پرسنل باید به موقع به سطوح مناسب مدیریت گزارش شده و نارسایی های با اهمیت کنترل داخلی باید به مدیریت ارشد یا هیأت مدیره بانک گزارش داده شود .
- ۴- مدیریت نظارت باید اطمینان یابد که آن بانک صرف نظر از کوچک و بزرگ بودن آن دارای سیستم کنترل داخلی اثر بخش می باشد چنانچه مدیریت نظارت بانک سیستم کنترل داخلی را به لحاظ وجود مجموعه از ریسک های خاص بانکی ناکافی و غیر موثر ارزیابی کند باید عکس العمل لازم را به موقع از خود نشان دهد .

اهم اصول پیشنهاد کمیته بال برای نظارت کارآمد بانکی را توضیح دهید؟

- ۱- سیستم نظارت بانکی باید اهداف و مسئولیت های مشخصی داشته و از استقلال عملیات و منابع برخوردار باشد .
- ۲- ناظرین (بازرسین و حسابرسان داخلی) بایستی اجازه کسب اطلاعات لازم برای ارزیابی ساختار مالکیت ، بانک ساختار هیأت مدیره ، مدیریت ارشد برنامه های عملیاتی و کنترل های داخلی آنرا دار باشد و این اختیار را داشته باشند که بررسی هرگونه طرحی بپردازند که حافظ کنترل منابع بانک باشد .
- ۳- یک بخش مهم از هر سیستم ارزیابی سیاستها ، رویه ها ، و روش های بانک در اعطای تسهیلات و انجام سپرده گذاری ها و همچنین مدیریت ریسک تسهیلات اعطایی و سرمایه گذاری .
- ۴- ناظرین بانکی باید قانع شوند که بانکها سیاستهای مناسبی بر ارزیابی کیفیت دارائی های ، کفایت ذخیره و اندوخته مطالبات سوخت شده ایجاد نموده و به آن پای بند اند .
- ۵- بازرسان باید بطور منظم با مدیریت بانک در تماس بوده و درک جامع ای نیز از عملیات بانک داشته باشد ناظرین بانکی باید مطمئن شوند که بانکها دارای حداقل کنترل های شامل ترتیبات مشخصی برای تفویض اختیار و مسئولیت تفکیک وظایف تعهد آور بانک ، پرداخت وجوه و محافظت از اموال بانک باشند .

چارچوب سیستم کنترل اثر بخش پیشنهادی کمیته بال شامل ۵ جزء بهم پیوسته است که آنها را نام ببرید ؟

- ۱- فرهنگ کنترلی و مراقبت مدیریتی .
- ۲- شناسایی و ارزیابی ریسک .
- ۳- فعالیت های کنترلی و تفکیک وظایف .
- ۴- اطلاعات و ارتباط .
- ۵- فعالیت های نظارتی و اصلاح نارسایی ها .

کمیته بال در گزارش انواع نارسایی های مشاهده شده در بررسی مشکلات بانکی منتشر کرده است آنها را توضیح دهید ؟

- ۱- فقدان نظارت و همچنین پاسخ گویی توسط مدیریت .
- ۲- نبود فرهنگ کنترل در درون بانکها بنحوی که اساساً واژه کنترل بعنوان یکی از ابزارها مهم فرهنگ کنترلی مورد قبول واقع نگردیده است .
- ۳- شناسایی و ارزیابی ناکافی در ریسک های ویژه بانکی بطوریکه حوزه بانکداری دارای ریسک های بالای در بخشی از حوزه ها بوده ولیکن شناسایی کافی و ارزیابی مناسب از آن ریسکها صورت نگرفته است .
- ۴- ناکافی و غیر موثر بودن برنامه های حسابرسی و همچنین ناکافی بودن فعالیت های کنترلی .
- ۵- پرسنل بانک ها آگاهی و درک درست از خط مشی ها سیاستها و رویه های بانک نداشته اند که این موضوع متأثر از ناکافی بودن ارتباط مدیریت با پرسنل به منظور تفهیم فرهنگ کنترلی و مقررات و رویه ها به پرسنل می باشد .

اصول کلی حسابرسی داخلی از نظر کمیته بال را توضیح دهید ؟

- ۱- هیأت مدیره مسئول نهایی استقرار سیستم کافی و اثر بخش کنترل داخلی ، سیستم اندازه گیری ریسک های مختلف فعالیت های بانکی و روشهای مناسب برای نظارت بر رعایت قوانین و مقررات بانکی می باشد.
- ۲- مدیریت ارشد مسئول تدوین فرآیند های است که بتواند ریسک های قابل تحمل بانک را شناسایی اندازه گیری و نظارت کند .
- ۳- هر بانک باید دارای نظام حسابرسی داخلی باشد در این نظام نامه اهداف حسابرسی حوزه کار حسابرسی داخلی حدود اختیارات مسئولیتها و همچنین حدود پاسخ گویی حسابرس داخلی مشخص شده باشد آنها را اجرایی نماید .

۴- حسابرس داخلی باید دارای مهارت حرفه ای لازم بوده و وظایف خود را بی طرفانه و بی قرضانه انجام دهد .

۵- حسابرس داخلی باید بطور منظم بررسی مستقلی از سیستم مدیریت ریسک تدوین شده توسط بانک و همچنین بررسی مستقلی از روش های مستقر برای کنترل رعایت رویه های داخلی بانک بعمل آورد .

۶- رویکرد حسابرسی داخلی بایستی بر تدوین نمودن طرح حسابرسی برای هر فعالیت بانکی پس از ارزیابی اطلاعات بدست آمده از حسابرسی انجام شده و گزارش نتایج حاصل شده و همچنین پیگیری چگونه اجرای پیشنهاد ها و رهنمود های حسابرسان به هیأت مدیره بانک باشد .

مفهوم کنترل داخلی و منافع مورد نیاز مورد انتظار آن را توضیح دهید .

مجموعه سیاستها و روش های مدیریت که باعث اجرای عملیات شرکت طبق آنچه که تدوین گردیده است را کنترل داخلی می نامند .

منافع مورد انتظار عبارتند از ؛

- ۱- استفاده اقتصادی و کارآمد در اختیار واحد تجاری .
- ۲- حفاظت از دارائی های واحد تجاری اعم از دارایی های نقدی و غیر نقدی در برابر تقلب و استفاده نادرست و نابجا .
- ۳- افزایش دقت و قابلیت اتکا در مدارک مالی مانده گزارشات ارائه شده از سوی امور مالی به مقالات صلاح در داخل سازمان و بایرون از سازمان .
- ۴- ارزیابی و کارایی واحد تجاری .

کنترل داخلی مربوط به سیستم حسابداری به منظور دستیابی به چه اهدافی می باشد آنها را توضیح دهید ؟

- ۱- امور مالی واحد تجاری به شکل که طراحی شده نیز اجرا گردد .
- ۲- معاملات اعم از خرید و فروش و هرگونه رویداد دیگری که حوزه مالی صورت می گیرد بایستی طبق مجوزات کلی و یا حسب مورد مجوز خاص صورت گیرد .
- ۳- تمام معاملات و دیگر رویه های مالی به موقع و با موارد صحیح در حساب های مربوطه و در دوره وقوع ثبت می شود تا تهیه صورت های مالی را طبق استاندارد های حسابداری امکان پذیر کند .

۴- دسترسی به دارائی های (وجوه نقد ، اوراق بهادار ، اوراق سرمایه گذاری ، موجودی های انبار و دارایی های ثابت) و مدارک تنها با مجوز مدیریت صورت پذیرد و همچنین در فواصل زمانی مناسب مبالغ دفتری دارای های مذکور با عین دارایی موجود مقایسه و هرگونه اختلاف موجود پیگیری و رفع گردد مانند تطبیق موجودی صندوق طبق دفاتر با موجودی عینی و تطبیق صورت ریز اموال طبق دفاتر با صورت عینی دارائیهها

۵- امکان ارائه گزارشات مالی در زمان های مورد نیاز .

استقرار سیستم داخلی چه اطمینانی را برای مدیریت فراهم می کند ؟

سیستم کنترل داخلی باید دربرگیرنده سیاستها ، رویه ها ، وظایف ، فعالیت ها و سایر جنبه هایی باشد که در مجموع ؛

۱- به مدیریت کمک نماید اطمینان معقولی از اینکه از منابع و دارایی های آن واحد در برابراتلاف ، سوء استفاده محافظت می گردد بدست آورد .

۲- اطمینان معقول از اینکه عملیات شرکت بطور کارا و اثر بخش انجام می شود وجود دارد .

۳- اطمینان معقول از کیفیت گزارشگری وجود دارد بدیهی است این امر مستلزم به کارگیری فرآیندها و نگاه داری مستندات جهت انتقال اطلاعات قابل اتکا مربوط وبه موقع باشد .

۴- اطمینان معقول از رعایت قوانین و مقررات و همچنین رعایت سیاستهای داخلی مرتبط با کسب و کار توسط مدیران خود و کارکنان شرکت وجود دارد .

در طراحی سیستم کنترل های داخلی چه اجزای باید مورد توجه قرار گیرد ؟

۱- محیط کنترلی

۲- ارزیابی ریسک

۳- فعالیت های کنترلی

۴- اطلاعات و ارتباطات

۵- نظارت

"محیط کنترلی"

محیط کنترلی را تعریف کنید؟

اساساً جو عمومی شرکت در رابطه با آن بخش از کنترل های داخلی که متأثر از چگونگی نگرش مدیریت و کارکنان به کنترل های داخلی ارزشهای اخلاقی و مقررات داخلی شرکت باشد را محیط کنترل گویند .

محیط کنترل در طراحی سیستم کنترل داخلی چه مواردی را شامل می شود؟

مدیریت ارشد شرکت باید با ایجاد نظم و انضباط سازمانی تدوین مقررات داخلی و وجدان کاری و ارزشهای اخلاقی کارکنان ، محیط کنترلی را به گونه ای فراهم آورد که پایه و اساس برای اجرای سایر اجزا کنترل های داخلی باشد بنابراین شرایط لازم برای ایجاد محیط کنترلی در گروهی موارد فوق الذکر خواهد بود .

درست کاری و ارزش های اخلاقی از شرایط لازم برای ایجاد محیط کنترلی مناسب می باشد در این خصوص توضیح دهید؟

برای دستیابی به ویژگی درست کاری و ارزش اخلاقی در یک سازمان شرکت باید دارای منشور اخلاقی مدون باشد مدیریت ارشد باید خود ضمن التزام به صداقت ، درستکاری ، اعتقاد و پایبندی به ارزشهای اخلاقی طبق منشور اخلاقی بایستی تمهیداتی لازم را برای رعایت منشور اخلاقی برای کارکنان فراهم نماید ضمن اینکه با استفاده از ساز و کار تشویقی و تنبیهی و برخورد مناسب با کارکنان جو اخلاقی شرکت را ارتقاء دهد .

ایفای مسئولیت نظارتی هیأت مدیره از دیگر شرایط لازم برای ایجاد محیط کنترلی مناسب است . در این خصوص توضیح دهید؟

برای استقرار محیط کنترلی مناسب هیأت مدیره سازمان باید از تحصیلات علمی تجربی و توانمندی لازم مدیریتی برخوردار بوده و در راستای وظایف راهبردی سازمان نظارت لازم را اعمال نماید همچنین هیأت مدیره باید کمیته حسابرسی و سایر کمیته های تخصصی مورد نیاز را تشکیل داده و تمهیداتی فراهم نماید که با تعامل کمیته ها واحد حسابرسی داخلی از استقرار و اجرای کنترل داخلی مناسب و اثر بخش که یکی از اجزای آن محیط کنترلی می باشد اطمینان حاصل شود .

صلاحیت کارکنان و مدیریت انسانی از دیگر شرایط لازم برای ایجاد محیط کنترلی مناسب است در این خصوص توضیح دهید؟

به منظور استقرار محیط کنترلی مناسب در یک سازمان مدیریت ارشد شرکت باید رده های شغلی مختلف افراد شایسته متخصص و متعهد را به کارگیرد به این منظور باید استانداردها و سطوح مورد انتظار صلاحیت علمی تجربه مهارت و پایداری به اصول اخلاقی را برای هر شغل تعیین و فرآیندی از قبیل آزمون مصاحبه و یا بررسی سوابق را تدوین و اجرا نماید تا اطمینانی معقول از احراز صلاحیت لازم برای آن شغل حاصل شود

"فعالیت کنترلی"

اجرای فعالیتهای کنترلی در یک شرکت مبتنی بر اصول می باشد آنها را نام ببرید؟

- ۱- بررسی های مدیریت ارشد .
- ۲- مدیریت مستقیم فعالیتهای و کارکردها .
- ۳- کنترل های اعتباری معاملات انجام شده و پردازش معاملات .
- ۴- کنترل های فیزیکی .
- ۵- شاخص عملکرد .
- ۶- تفکیک وظایف .
- ۷- مستند سازی .

اجرای فعالیتهای کنترلی در حوزه بررسی مدیریت ارشد را توضیح دهید؟

عملکرد واقعی شرکت باید توسط مدیریت ارشد حداقل با بودجه عملکرد در دوره های گذشته ، شاخص صنعت و عملکرد رقبا و دلیل انحراف پیگیری شود . همچنین مدیریت ارشد شرکت در خصوص افزایش سهم بازار بهبود فرآیند های تولید مدیریت هزینه و روش های عمده تأمین مالی را نیز تجربه و تحلیل نموده و اقدامات اصلاحی و بهبود آنها را پیگیری کنند .

اجرای فعالیت کنترلی در حوزه مدیریت مستقیم فعالیت ها و کارکردها را توضیح دهید؟

مدیران هر قسمت باید از حصول اهداف شرکت در سطح مدیریت تحت نظارت خود اطمینان حاصل نمود و ضمن بررسی شاخص های عملکرد مربوط به واحد خود انحرافات احتمالی را تجزیه و تحلیل و نتایج آنرا به مدیریت ارشد گزارش نماید . -

اجرای فعالیتهای کنترلی در حوزه کنترل اعتبار معاملات و پردازش معاملات؛

کنترل های مختلفی باید برای اطمینان از درستی، کامل بودن و مجاز بودن کلیه معاملات شرکت اعمال شود .

اجرای فعالیتهای کنترلی در حوزه کنترل های فیزیکی را توضیح دهید؟

شرکت باید تمهیداتی را فراهم کند که حفاظت و ایمنی؛ تجهیزات، ماشین آلات وسایل نقلیه، موجودی محصول، لوازم یدکی، قطعات ابزار آلات، ملزومات، اوراق بهادار، وجوه نقد و سایر داراییهای شرکت اطمینان حاصل شود بعلاوه شرکت باید دارایی های مزبور را بطور ادواری شمارش و با اسناد و مدارک مربوط مقایسه نماید .

اجرای فعالیت های کنترلی در حوزه شاخص های عملکرد را توضیح دهید؟

شرکت باید با توجه به شاخص های عملکرد و با بررسی نتایج غیر منتظره یا روندهای غیر عادی شرایطی را که سبب می شود دستیابی به اهداف اقتصادی مورد تهدید قرار بگیرد شناسایی نماید .

اجرای فعالیتهای کنترلی در حوزه تفکیک وظایف را توضیح دهید؟

در تمام فرآیندهای عملیاتی در حوزه های مختلف شرکت باید تفکیک مناسبی در خصوص وظایف انجام شود به گونه ای ریسک اقدامات متقلبانه یا اشتباه کاهش یابد به عنوان مثال صندوق دار شرکت نباید وظیفه دفترنویسی صندوق را به عهده بگیرد یا مسئول صدور چک نبایستی وظیفه تهیه صورت مغایرت را عهده دار می شود یا اینکه در حسابداری حقوق دستمزد بایستی وظایف احکام پرسنلی جدا از واحد حقوق دستمزد و توسط کارگزینی انجام شود .

اجرای فرآیندی کنترلی در حوزه مستند سازی را توضیح دهید؟

شرکت باید روش های مناسبی را برای تهیه تنظیم و نگه داری مستندات مربوط به رخدادهای مالی معاملاتی و رویدادها را وضع می کند زیرا مستند سازی علاوه بر ابزاری برای پشتیبان مالی و غیر مالی می باشد می تواند به عنوان شواهد در مقابل هر ارگانی و هر مسئولی مورد استفاده قرار گیرد .

فعالیت های کنترلی در طراحی سیستم کنترل داخلی چه مواردی را شامل می شود؟

فعالیت های کنترلی در شرکت باید متناسب با اهداف عملیاتی ، گزارشگری مالیاتی و رعایت قوانین و مقررات آن باشد فعالیت های کنترلی هر شرکت علاوه بر کنترل های عمومی و کاربردی می باشد .

کنترل عمومی را تعریف کنید؟

خط مشی ها رویه ها و اقداماتی هستند که بطور عمومی در اغلب سامانه های اطلاعاتی به کارگرفته می شود و به کمک آنها است که بکارگیری درست و مستمر این سامانه ها اطمینان حاصل شود این کنترل بطور معمول شامل کنترل های حاکم بر عملیات مرکز داده ها ، تحصیل نرم افزار ، تغییر نرم افزار ، نگه داری نرم افزار و همچنین کنترل های دسترسی ، امنیتی ، حفاظتی و ایجاد و نگه داری سیستم ها کاربرد می شود .

کنترل های کاربردی را تعریف کنید؟

روش های دستی یا خودکاری است که به منظور کنترل پردازش نرم افزار اجرایی طراحی می شود و به کمک آنها از کامل بودن و صحت پردازش و همچنین تصویب و اعتبار معاملات اطمینان حاصل می شود .

فعالیت های کنترلی را تعریف کنید؟

فعالیت های کنترلی یعنی اقداماتی هستند که در هر شرکت برای رویارویی (مقابله) با ریسک شناسایی شده صورت می پذیرد .

"ارزیابی ریسک"

ارزیابی ریسک در طراحی سیستم کنترل های داخلی چه مواردی را شامل می شود؟

مدیریت ارشد شرکت باید فرآیندی از ارزیابی ریسک های مربوط به شرکت شامل ؛

* شناسایی ریسک

* اندازه گیری ریسک

* تجزیه و تحلیل ریسک و

* طراحی و اجرای روش های ریسک را پیاده سازی می کند .

با توجه به اینکه پیش شرط لازم برای شناسایی ریسک ها تعیین اهداف اصلی شرکت است بنابراین مدیریت ارشد شرکت باید ضمن تعیین این اهداف ریسک ها دستیابی به هر یک از آنها را نیز شناسایی تجربه و تحلیل و سپس برای کنترل و مدیریت آنها فعالیت های مناسبی را به منظور مدیریت ریسک و اجرای کند .

"اطلاعات و ارتباطات"

یکی از اجزای طراحی سیستم کنترل داخلی اطلاعات و ارتباطات است در این خصوص توضیح دهید؟

اساساً شرکت باید مسیرهای ارتباطی مناسب و دو طرفه ای را بین کارکنان و مدیر برقرار کند بدین ترتیب مدیریت شرکت از طریق این مسیر های ارتباطی باید بتواند مسئولیت ها کارکنان در ارتباط با کنترل های داخلی را به آنان اعلام کنند و کارکنان نیز از طریق این مسیر ارتباطی بتواند اطلاعات مهم را به مدیریت گزارش کند .

شرکت ها که برای مقاصد مختلف از سامانه های تجارت الکترونیک و فناوری اطلاعات استفاده می کنند

به چه نکاتی توجه می نمایند؟

حسابرسان داخلی باید ضمن شناسایی ، اندازه گیری و ارزیابی ریسک های مربوط به فناوری اطلاعات کنترل های داخلی متناسب را طراحی پیاده سازی و اجرا نمایند و از ریسک های موجود در فناوری اطلاعات می توان به استفاده افراد غیر مجاز از شناسه های کاربردی کاربران مجاز ، آلودگی رایانه به ویروس های مخرب و نفوذ پذیری سامانه الکترونیکی و همچنین سرقت اطلاعات هویتی کاربران اشاره کرد

نظارت یکی از اجزا در طراحی سیستم کنترل های داخلی در شرکت می باشد در این خصوص توضیح دهید.

عملکرد سیستم کنترل های داخلی در شرکت باید مداوم مورد نظارت حسابرسان داخلی قرار گیرد این نظارت باید از طریق فعالیت های نظارتی مستمر و ارزیابی های موردی انجام گیرد البته فعالیت های نظارتی مستمر باید در روال عادی عملیات و توسط مدیریت واحد حسابرسی داخلی انجام شود ارزیابی های موردی هم به نتیجه ارزیابی ریسک ها و میزان اثر بخشی فعالیت های نظارتی مستمر بستگی دارد چنانچه در نتایج ارزیابی ریسک لزوم طراحی و اجرای ارزیابی های موردی ضروری تشخیص داده می شود و یا فعالیت های نظارتی مستمر به میزان اثر بخش نباشد بدیهی است ارزیابی موردی مشتری را باید طراحی و اجرا کرد .

کمیته حسابرسی مورد نظر سازمان بورس و اوراق بهادار موضوع دستورالعمل کنترل های داخلی سازمان بورس را توضیح دهید .

مدیریت ارشد شرکت باید کمیته حسابرسی را زیر نظر هیأت مدیره با ضوابط سازمان بورس تشکیل دهد اعضای کمیته حسابرسی باید متشکل از ۳ تا ۵ نفر و اکثریت آنها دارای تخصص مالی باشند علاوه بر این شرکت باید واحد حسابرسی داخلی را زیر نظر کمیته حسابرسی تشکیل دهد .

وظیفه واحد حسابرسی داخلی در مقابل کمیته حسابرسی چیست ؟

واحد حسابرسی داخلی باید بطور متوسط اثر بخشی سیستم کنترل های داخلی را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و نتایج را به کمیته حسابرسی و هیأت مدیره گزارش نماید و روش های پیش نهادی بهبود سیستم کنترل های داخلی را پیگیری کند معمولاً مدیر حسابرسی داخلی با پیشنهاد کمیته حسابرسی و تصویب هیأت مدیره منصوب می شود و باید دارای صلاحیت های علمی و حرفه ای لازم باشد .

کنترل های داخلی در خصوص به موقع بودن و قابلیت اتکاء در گزارشگری های مالی را توضیح دهید ؟
هیأت مدیره مکلف است علاوه بر کنترل های داخلی عملیاتی و رعایت کنترل های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی به منظور دستیابی به اطمینان معقول در خصوص به موقع بودن و قابلیت اتکا گزارشگری مالی طراحی و بکاربگیرد. کنترل های داخلی که به گزارشگری مالی می بایست حداقل در خصوص موارد زیر اطمینان ایجاد نماید .

۱- نگهداری مستندات مناسب در خصوص معاملات و رویدادهای حاکم بر گزارشگری مالی .

۲- ثبت و گزارشگری کلیه معاملات و رویدادهای مالی .

۳- منطقی بودن اطلاعات مالی پیش بینی شده از جمله اطلاعات پیش بینی در آمد هر سهم اطلاعات مالی آتی مندرج در گزارش توجیهی افزایش سرمایه و گزارش فعالیت هیأت مدیره به مجمع .

۴- مقایسه عملکرد واقعی با بودجه حداقل در مقاطع سه ماهه و افشای کامل دلایل مغایرت با اهمیت آنها .

۵- پیشگیری و کشف به موقع تخلف و سایر تحریف های با اهمیت در گزارشگری مالی .-

ویژگی حسابرسی داخلی بانک ها را توضیح دهید .

علاوه بر مهارتهای عمومی حسابرسی ، حسابرسان بانک ها باید در زمینه زیر نیز مهارت داشته باشند ؛

- ۱- مهارت در زمینه حسابرسی فعالیت های بانکداری
- ۲- مهارت در سیستم فن آوری اطلاعات و شبکه ارتباطات مورد استفاده بانک ها
- ۳- آگاهی از قوانین و مقررات مربوط به بانک ها
- ۴- آگاهی از نظرات اعلام شده نهاد های تخصصی حسابداری بانکی
- ۵- آگاهی از نظرات اعلام شده کمیته بال در زمینه نظارت بانکی
- ۶- دارا بودن تجربه در زمینه حسابرسی فعالیت های بانکی

در تنظیم اصول اساسی برای نظارت کارآمد بانکی چه ملاحظاتی باید در نظر گرفته شود آنها را توضیح دهید ؟

- ۱- هدف اصلی نظارت حفظ ثبات مالی و اعتماد به بانک از طریق کاهش ریسک زیان حاصله برای سپرده گذاران .
- ۲- بازرسی بانک ها با ایجاد ساختاری مناسب از سوی مدیریت بانک به بهبود شفافیت بازار و نحوه نظارت بر آن انضباط حاکم بر بازار را تشویق نمایند .
- ۳- بازرسی بانکی باید در حوزه ای که وارد رسیدگی آن شده اند شناخت کافی پیدا کرده و تا حد ممکن اطمینان یابند ریسک های که بانک ها خود را درگیر آن نموده اند به شیوه مناسبی مدیریت می شود .
- ۴- نظارت کارآمد بانکی مستلزم آن است که اول وضعیت ریسک هر بانک ارزیابی گردد و سپس بر اساس این ارزیابی نسبت به تخصیص امکانات نظارتی اقدام شود .

بازرسان بانک ها در انجام مأموریتشان به دنبال یافته های می باشند آنها را توضیح دهید ؟

- ۱- اندازه ریسکی که به دلیل نقض در اجرای قوانین و مقررات و همچنین مطابقت سیاست ها و روش های داخلی مربوط به عملکرد کنترل داخلی بانک را متوجه می شود مورد رسیدگی قرار دهد .
- ۲- رسیدگی در خصوص چگونگی کیفیت فرآیند کنترل داخلی در هر یک از فعالیت های بانکی به منظور ارزیابی ریسک کنترل .
- ۳- ارزیابی کفایت سیاست ها روش ها و برنامه های کنترل داخلی بانک .

معمولاً بازرسی بانک ها در اجرای امر بازرسی بایستی مراحل را به ترتیب رسیدگی نمایند این مراحل را نام ببرید .

۱- تعیین اهداف بازرسی

۲- جمع آوری اطلاعات مورد نیاز در حوزه فعالیت مورد نظر و برآورد ریسک در آن حوزه

۳- تعریف برنامه رسیدگی جهت اجرای بازرسی

۴- شناخت از کنترل موجود در بانک و مستند نمود به مدارک از بابت چگونگی استقرار کنترل های داخلی

۵- پس از انجام شناخت انجام آزمون رعایت به منظور اینکه آیا کنترل های شناسایی شده در عمل نیز اجرای گردند یا خیر

۶- پس از انجام آزمون رعایت بررسی کفایت های مورد رعایت توسط پرسنل بانک ها

۷- تعیین کنترل های که پس از ارزیابی مطابق دستور العمل مربوط کار می کنند و یا اساساً غیر فعال است

۸- تهیه خلاصه گزارش و نتیجه گیری جهت ارائه گزارش نهایی به مدیریت ارشد و یا هیات مدیره .

مواردی از مشکلات نا کار آمد کنترل های داخلی در بانک ها را توضیح دهید .

معمولاً کار آمد نبودن کنترل های داخلی در بانک متأثر از موارد زیر می باشد ؛

۱- عدم توجه مدیریت ارشد در اهمیت برقراری سیستم قدرتمند کنترل های داخلی

۲- نبود اطمینان لازم از اینکه آیا کارکنان اصلی بانک ها در محدوده وظایف و اختیارات خود و در چارچوب

کنترل های فعالیت می کنند یا خیر .

۳- عدم توجه مدیریت به ارتقای فرآیند ارزیابی ریسک در بخش های مختلف بانکی

۴- کم تجربگی و آموزش کافی کارکنان و حسابرسان داخلی

۵- عدم توجه پیگیری تهیه گزارشات مناسب و به موقع از سوی کمیته حسابرسی مدیریت ارشد و اعضای هیأت مدیره

اهداف کنترل داخلی در بانک ها را توضیح دهید .

نظام کنترلی موثر در بانک ها کمک می نماید تا نتایج زیر حاصل گردد؛

۱- فعالیت های بانکی کارآمد و موثر اجرا گردد

۲- مبادلات بانکی انجام شده از دقت و انسجام لازم برخوردار باشد

۳- گزارشات مالی از اعتبار و اعتماد لازم برخوردار باشد

۴- نظام کنترلی استقرار یافته در بانک نقش و تأثیر خود را در مدیریت ریسک ایفا می کند

۵- نظام کنترلی موجب رعایت قوانین و مقررات بانکداری، عملیات اجرایی بانک و همچنین سیاستها و

روش های داخلی بانک خواهد بود .

مواردی از چگونگی انجام بازرسی به اعتبارات و تسهیلات اعتباری در بانک ها را توضیح دهید .
اقدامات زیر می بایست توسط بازرس داخلی در هنگام بررسی داخلی در هنگام بررسی اعتبارات اعطایی بانک مورد توجه قرار گیرد ؛

۱-پیش بینی های قانونی :

بازرس بایستی با دقت دستوالعمل های صادره از بانک مرکزی ج.ا.ا و مقررات اعطایی تسهیلات ، سقف تسهیلات ، نرخ تسهیلات ، نرخ کارمزد و سایر شرایط تسهیلات را مورد توجه قرار دهد اعطای اعتبار به روسای ادارت و بازرسان بانک مرکزی ج.ا.ا بر اساس آئین نامه مربوطه صورت می پذیرد .

۲-بررسی دقیق حساب های مشتریان :

تراز نشان داده شده در قسمت وام ها و اعتبارات می بایستی با دفاتر کل کنترل شود میزان اعتبارات و تسهیلات اعطایی از حدود تعیین شده تجاوز نکرده باشد ، کارمزد و سود های پرداختی طبق مقررات انجام شده باشد ، سود های دریافتی بابت حسابهای مشکوک و مورد تردید تا زمان قطعیت آن نباید در حساب در آمد بانک محسوب شود همچنین بازرس به ویژه لازم است دقت خاص به حساب های مانده آنها در پایان سال از بابت باز پرداخت اقساط پایین آمده است داشته باشند .

۳-تشخیص تسهیلات مشکوک الاصول :

بازرس بانک باید با دقت بررسی نماید که آیا اقساط به طور مشخص پرداخت شده است و اساساً تسهیلات اعطایی بانک قابل وصول است یا خیر . همچنین در مواردی که مانده حساب مورد اختلاف مشتری و بانک است و یا ارزش وثیقه کاهش یافته است بازرس بایستی خواهان اطلاعات بیشتر در این مورد گردد همچنین در موارد که دریافت کننده تسهیلات دچار ورشکستگی شده و یا بانک مجبور به اقدام قانونی شده است تا وام را باز دریافت نماید بازرس می بایست در این خصوص توجه ویژه ای نماید .

مواردی از چگونگی انجام حسابرسی وجوه نقد موجود در بانک ، اوراق بهادار و شمش طلا را توضیح دهید.

- ۱- آیا پول نقد واقعی موجود با ترازوی که هر روز نشان داده می شود مطابقت دارد یا خیر؟
- ۲- کارکنان دایره صندوق نبایستی اجازه دسترسی به دفاتر حساب مشتریان و دفتر روزنامه را داشته باشند .
- ۳- مجموع رسیدهای نقدی اعم از پرداخت نقدی ، پرداخت چک و غیره با ارقام ثبت شده در ستون نقدی دفتر روزنامه بطور دوره ای مقایسه شود .
- ۴- کارمندی مستقل از قسمت صندوق بطور دوره ای میزان پول نقد ، اوراق بهادار و شمش طلا را بازرسی کند.

کمیته عالی مدیریت ریسک را توضیح دهید .

جایگاه کمیته عالی مدیریت ریسک همانند جایگاه کمیته حسابرسی در چارت سازمانی بانک ها موسسات اعتباری می باشد . کمیته عالی مدیریت ریسک کمیته ای است تخصصی که از سوی هیأت مدیره و به منظور یاری رساندن به هیأت مدیره در امر مدیریت ریسک ها می باشد که بانک ها و موسسات اعتباری را در معرض آن قرار دارند انتخاب می گردد . کمیته مزبور دارای واحد ریسک عملیاتی ، ریسک نقدینگی ، ریسک بازار و ریسک اعتباری می باشد.

انواع ریسک را در بانک ها و موسسات اعتباری توضیح دهید .

۱- ریسک اعتباری :

این ریسک به بررسی و ارزیابی بروز زیان ناشی از قصور طرف مقابل از شرایط قرارداد می پردازد این ریسک می تواند متأثر از عدم مدیریت و کنترل ریسک اعتباری و نبود سیستم های مناسب رتبه بندی اعتباری مشتریان می باشد .

۲-ریسک نقدینگی :

این ریسک بررسی و ارزیابی احتمال عدم توانایی بانک یا موسسه برای به اتمام رساندن تعهدات در مقابل مشتریان و یاتأمین مالی مورد نیاز در زمان مقرر به طرف قرارداد می پردازد .

۳- ریسک بازار :

این ریسک به بررسی و ارزیابی خطر ناشی از نوسانات نامطلوب در نرخ های سود ، نرخ ارز و همچنین خطر ناشی از نوسانات نامطلوب در ارزش دارای مورد وثیقه می پردازد .

۴- ریسک عملیاتی :

این ریسک به بررسی و ارزیابی احتمال بروز زیان ناشی از نامناسب بودن و یا ناکافی بودن فرآیند ریسک و کنترل می پردازد مانند خیانت در امانت از سوی مشتریان ، پولشویی ، آشوب های سیاسی و حک نمودن سیستم های رایانه ای که همگی متأثر از خطر درریسک کنترل می باشد.

اعتماد عمومی جامعه و ادامه حیات موثر سازمان وابسته به چه عواملی است ؟

اساساً ادامه حیات موثر هر سازمان از جمله بانک ها و موسسات اعتباری مستلزم بهبود مستمر از طریق شناسایی و ارزیابی ریسک ها و مدیریت مناسب ریسک ، شناسای نارسایی های نظام کنترل داخلی ، ارزیابی کارایی و اثر بخشی فعالیت های مختلف سازمان ، گزارش دهی قابل اعتماد ، اطمینان از رعایت الزامات و مقررات و استفاده از فرصت ها جهت بهبود می باشد .

دامنه فعالیت بازرسی شامل چه مواردی است آنها را توضیح دهید .

دامنه بازرسی یعنی بررسی و ارزیابی کفایت و موثر بودن نظام کنترل داخلی در یک سازمان و چگونگی کیفیت اجرای مسئولیت محوله که در این رابطه می توان ۵ زمینه اجرایی را قائل شد .

۱- قابل اعتماد بودن اطلاعات و پکیارچه بودن اطلاعات .

۲- پیروی از خط مشی ها ، برنامه ها ، دستور العمل ها ، قوانین و مقررات

۳- حفاظت از دارایی ها

۴- استفاده اقتصادی و بهره وری درست از منابع

۵- دستیابی به اهداف تعیین شده در مورد برنامه ها و یا عملیات اجرایی تعریف شده برای سازمان